

سوال‌ات امتحان خرداد درس: علوم و فنون ادبی (۳)	پایه: دوازدهم متوسطه	رشته: علوم انسانی	تاریخ: ۹۹/۱۰/۲۳
امتحانات نوبت اول	تعداد صفحه: ۳	تعداد صفحه: ۳	ساعت شروع:
نام و نام خانوادگی:	دبیرستان شایسته	سنجش و ارزیابی تحصیلی ناحیه ۱ اردبیل	مدت امتحان: ۷۰
ردیف	الف. تاریخ ادبیات		
۱	در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمانهای بود.		
۲	در دوره بیداری، ادبیات - به ویژه شعر - برای آنکه بتواند با توده مردم ارتباط برقرار کند، زبان را برگزید.		
۳	هریک از ویژگیهای شعری زیر مربوط به کدام شاعر دوره بیداری است؟ الف) شعرهای او که به زبان ساده و طنزآمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن بود، در روزنامه نسیم شمال به چاپ می رسید. ب) عرصه هنری وی تصنیفها و ترانههای میهنی بود که در برانگیختن مردم و آزادیخواهی نقش بسیار مؤثر داشت.		
۴	نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید. الف) منشآت ب) امثال و حکم		
۲ نمره	ب. سبکشناسی		
۵	کدام یک از عبارتهای زیر درست و کدام نادرست است. الف) سادگی و روانی از بارزترین شاخصهای زبان شعر عصر بیداری است. ب) از شاخصهای ارزندهای که در نثر عصر بیداری چشم‌نواز است، طنز سیاسی - اجتماعی است.		
۶	بنیادینترین تفکر و خواست مشروطهخواهان چه بود؟ الف) آزادیخواهی ب) قانون ج) توجه به مردم د) هیچکدام		
۷	چه عواملی در کم توجهی کاربرد جملهها و ترکیبهای زبانی در شعر دوره بیداری نقش دارند؟ نام ببرید.		
۸	ضعف تکنیکی در اغلب داستانهای دوران مشروطه چیست؟		
۶ نمره	ج: موسیقی شعر		
	ادامه سوالات در صفحه دوم		

۰/۵	۹	وزن کدام یک از ابیات زیر «همسان» و کدام «ناهمسان» است؟ مشخص کنید. الف) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند از گوشهی بامی که پریدیم، پریدیم ب) شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست طیب جان خرابم کسی ورای تو نیست															
۳	۱۰	بیت زیر را تقطیع هجایی کنید و مرز آوایی هر بیت را مشخص کنید. و وزن هر یک را بنویسید. تارفت مرا نظر از آن چشم جهانبین کس واقف ما نیست که از دیده چهها رفت															
		<table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>پایه‌های آوایی</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>نشانه‌های هجایی</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>وزن</td> </tr> </table>					پایه‌های آوایی					نشانه‌های هجایی					وزن
				پایه‌های آوایی													
				نشانه‌های هجایی													
				وزن													
۰/۵	۱۱	کدام یک از عبارتهای زیر درست و کدام یک نادرست است. الف) مصوت بلند/ و/ در کلمات تک هجایی بو و مو هیچ گاه کوتاه نمیشود. ب) مصوت بلند/ (ی)/ در کلماتی مانند: بیا و خیابان همواره کوتاه است.															
۱	۱۲	تقطیع مثالهای زیر، به صورتی که بین کمانک تقطیع شده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ الف) درخت دوستی (U - - - U) ب) ساقی ما (U U -) ج) سوی من (U U -) د) بهانه (U - -)															
۱	۱۳	اگر وزن بیتی «مستعلن/ مفاعل/ مستعلن/ فَعَل» باشد، اگر بیت را به گونه‌های دیگر جدا کنیم، وزن بیت چگونه خواهد بود؟															
۶ نمره		د. زیبایی شناسی															
۱	۱۴	با توجه به نمونه‌ی زیر مشخص کنید آرایه‌ی مراعات نظیر بین کدام واژه‌ها ایجاد شده است؟ چون در این میدان نداری دست و پای همچو گوی اختیار سر به زلف همچو چو گانش گذار															
۱	۱۵	در ابیات و عبارات زیر تلمیح را مشخص کنید و دربارهی آن توضیح دهید. حرفی است این که خضر به آب بقا رسید زین چرخ دل‌سیه، دم آبی ندید کس															
۱	۱۶	در عبارت «عاکفان کعبهی جلالش به تقصیر عبادت معترف که: «ما عبدناک حقَّ عبادتک.»» به سوالات زیر پاسخ مناسب دهید. الف) آرایه‌ی تضمین به کدام عبارت مربوط میشود؟ ب) ارتباط تضمین را با قسمت دیگر عبارت توضیح دهید.															
		ادامه سوالات در صفحه سوم															

۱۷	در کدام یک از ابیات زیر آرایهی «متناقضنما» آمده است؟ دلیل خود را بنویسید. الف) من از آن روز که در بند توام، آزادم ب) هر چه جز بار غمت بر دل مسکین من است پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم برود از دل من، وز دل من آن نرود
۱۸	با توجه به ابیات زیر به پرسشها پاسخ مناسب بدهید. الف) منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش ب) گفتی به غم بنشین یا از سر جان برخیز ۱. در کدام بیت لف و نشر وجود دارد؟ ۲. واژههای مربوط به لف و نشر را مشخص کنید. ۳. نوع لف و نشر را مشخص کنید. ۴. کدام بیت مربوط به آرایهی تضاد است؟ من انس به سرو و گل و بادام گرفتم فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم
۴ نمره	نقد و تحلیل نظم و نثر
۱۹	با توجه به شعر زیر که از ملکاالشعراى بهار است، به سوالات پاسخ مناسب بدهید. از ملک ادب کار گزاران همه رفتند آن گرد شتابنده که در دامن صحراست داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو یگ مرغ گرفتار در این گلشن ویران الف) دو ویژگی در سطح ادبی برای آن بنویسید. ب) در مورد سطح فکری شعر توضیح دهید. شو بار سفر بند که یاران همه رفتند گوید که چه نشینی که سواران همه رفتند کز باغ جهان لاله‌گذاران همه رفتند تنها به قفس ماند، هزاران همه رفتند
۲۰	متن زیر از کتاب «چرند و پرند» دهخداست. آن را از نظر ویژگیهای زبانی دورهی بیداری بررسی کنید. (تمام سطوح مختلف زبانی را در نظر گرفته و برای هر کدام دو نمونه ذکر کنید). «باری چه درد سر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت و حالا که میبند آن روی کار بالا آمده است، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرفها یادش رفته، تا یک فراش قرمزپوش میبند، دلش میتپد. تا به یک ژاندارم چشمش میافتد، رنگش میپرد. هی میگوید: امان از همشین بد.»
نمره تصحیح اول	نمره به عدد:
	نمره به حروف:
	نام و نام خانوادگی و امضای دبیر:
نمره تصحیح دوم	نمره به عدد:
	نمره به حروف:
	نام و نام خانوادگی و امضای دبیر: